Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 175 ◆ Вівторок, 10 вересня 1991 року ◆ Ціна 5 коп.

ЗАКИ МОРЕ ПЕРЕЛЕЧУ...

Вони повертаються. Ні, ще неназавжди, поки що в гості. Хлопчики й дівчатка з лагідними слов'янськими обличчями ступають на правітцівську землю, і їх зустрічає сяйво софійських куполів, шум київських каштанів.

Вони повертаються на декілька днів. І назавжди.

Бо ніколи їм не забути тих щирих усмішок, ...ми зустрічала їх рідна земля, і отого щирого й теплого: «Ласкаво просимо!»

Тетяна Гаєцька, викладач української мови в міжнародній літній школі українознавства при РАУ та Академії наук в Києві, вперше привезла своїх дітей до Києва.

Перелетіли море діти з Денвера штату Колорадо. І віриться, що міцнішими стали їхні крилонька, мудрішими стали їхні душі.

Прилітайте, журавлята!

Наталя ДЗЮБЕНКО.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

В КРЕМЛІ 6 вересня під головуванням Президента СРСР М. С. Горбачова відбулося засідання Державної Ради СРСР, створеної відповідно до рішень V позачергового З'їзду народних депутатів СРСР.

Держрада розглянула звернення про надання незалежності Прибалтійським республікам. Беручи до уваги конкретну історичну і політичну обстановку, яка передувала входженню Прибалтійських республік до складу СРСР, а також грунтуючись на рішеннях V З'їзду народних депутатів СРСР, Держрада прийняла рішення визнати незалежність Естонії, Латвії і Литви.

Було також розглянуто пропозиції про проведення військової реформи. З цього питання Держрада заслухала доповідь міністра оборони СРСР Є. І. Шапошникова і визнала за необхідне створити державну Комісію по військовій реформі.

Держрада обговорила доповідь голови Комітету по оперативному управлінню народним господарством СРСР І. С. Силаєва, повідомлення Г. О. Явлінського щодо окремих проблем становища економіки країни і визначила першочергові питання для обговорення на наступному засіданні.

У ЧЕРКАСАХ відбулась позачергова сесія обласної Ради народних депутатів. На ній подав у відставку голова обласної Ради та її виконкому Володимир Шаповал. У поданій заяві він зіслався на неможливість поєднувати обов'язки народного депутата України та голови обласної Ради.

Головою Черкаської обласної Ради та виконкому обраний Костянтин Ястреб, який до цього працював першим заступником голови облвиконкому.

ВЧОРА о 12.40, коли номер «Вечірнього Києва» був підписаний до друку, директор видавництва «Київська правда» В. Г. Перевертень, затверджений директором органами забороненої нині компартії, поставив ультиматум: з 10 вересня газета не буде виходити. Формальний привід — нібито відсутність паперу. В той же час фізичний папір на складах видавництва є: на адресу «Вечірки» на 9 вересня уже надійшло 108 тонн паперу.

Колектив редакції розцінює цей крок, як чергову вилазку консервативних сил проти демократичної преси.

Створено комітет захисту «Вечірки» із числа працівників газети.

Підготовлена заява для преси. Серед вимог колективу — негайна відставка директора видавництва В. Г. Перевертня.

Працівники редакції пікетують видавництво.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада України

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий корсіткою 441-84-42, 224-72-54 (телефакс).

ВІДДІЛИ:

парламентський — 441-84-52, 441-85-64,

листів — 441-82-05, 441-29-61,

економіки — 441-88-07,

аграрний — 441-86-18,

міжнародний — 446-91-20,

охорони здоров'я — 441-88-06,

соціальних питань — 441-88-05,

екології — 441-88-59,

культури — 441-86-44,

спорту — 441-88-08,

інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,

історії України — 441-88-62,

військових питань — 441-88-52,

реклами — 441-89-44,

бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 156.200

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок на 8 сторінках, у середу, четвер, п'ятницю та суботу — на 16 сторінках.

У ТИХ, ХТО ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДОБРОБУТ

6 вересня Голова Верховної Ради України Л. Кравчук відвідав Київське виробниче об'єднання імені Артема. Показували Леонідові Макаровичу в основному не ті цехи, де виробляється основна — «таємна» — продукція, а повезли передусім на будівлю пилососного. Конверсія... Потім — унікальне обладнання по виробництву штампів та прес-форм. Сидять троє комп'ютерників (замість шістдесяти висококваліфікованих слюсарів), тиснуть на кнопки. А верстати цілодобово в автоматичному режимі точать, свердлять, фрезують, шліфують. Замовлення, як дізнався Л. Кравчук, вже надходять від всесвітньовідомих фірм «Мерседес-Бенц», «БМВ», «Ауді». Є у керівництва об'єднання й далекоглядні задуми щодо розвитку української промисловості: планується створення асоціації підприємств, що мають передову технологію (їх є декілька на Україні), яка б допомагала тим, хто підлягає конверсії, підтягувала до високих технологій. Сьогодні ВО імені Артема допоможе у виготовленні тих же прес-форм для пилососів, дитячих іграшок, завтра — для автомобілів тощо. Голова парламенту підтримав цю пропозицію.

Отже, найсучасніший цех розташовано на території підприємства поруч із промтоварним і продтоварним магазинами, де працівники щоденно роблять свій «шоппінг» — купують щось поїсти та для дому. Асортимент цілком пересічний — і цей контраст між передовою технологією та напівпорожніми полицями вражає. Можливо, саме тому запитання робітників до Голови Верховної Ради були такими стандартними: «Коли вже щось у магазинах з'явиться? Чи планується зниження цін? Ми б тоді й працювали натхненніше...».

— Якщо не працювати якісніше вже сьогодні,— відповів Л. Кравчук,— не виберемося з кризи. Адже ніякий центр України вже не допоможе — він і сам голий. Тож наш добробут у наших руках.

А про шляхи подолання теперішнього гальмування народного господарства республіки Л. Кравчук розповів під час зустрічі в актовому залі об'єднання. Вони, на його думку, у створенні нової економічної співдружності замість політичного союзу республік. Тобто Україна має самостійно розвивати свою промисловість, інфраструктуру й вступати у зв'язки з іншими складовими колишнього СРСР лише на взаємовигідних засадах. А об'єднання за політичними мотивами, як висловився Голова Верховної Ради, протягом 74 років довело свою повну неспроможність.

Тож багато запитань артемівців стосувалося саме майбутнього державного устрою — хто буде управляти д[illegible] інтеграцією Союзу, кому підлягатиме оборонна промисловість, чи змінюватимуться кордони між республіками, як розподілятиметься зовнішній борг? Л. Кравчук давав зважені відповіді офіційної особи, але при цьому висловлював і свою, «приватну», точку зору.

Основним підсумком зустрічі голови парламенту України з працівниками одного з провідних підприємств Києва стала згода в тому, що майбутнє залежить від якості нашої сьогоднішньої роботи. Адже самостійність, незалежність — ц[illegible] привілеї. Навпаки, Акт [illegible] серпня покладає на кожного велику відповідальність.

Дмитро ДЕСЯТНИКОВ,
спеціальний кореспондент «Голосу України»

На фото: під час відвідування заводу.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

У зв'язку з Указом Президії Верховної Ради України від 30 серпня 1991 року «Про заборону діяльності Компартії України»:

1. Виконкомам обласних, районних, міських, районних у містах Рад народних депутатів створити комісії по вирішенню питань щодо звільнення працівників відповідних партійних комітетів та інших організацій, а також питань, пов'язаних з забороною діяльності КПУ. До складу цих комісій включаються представники органів та організацій, на баланс яких передано майно КПУ, і представники організацій, що ліквідуються.

2. Працівники партійних комітетів та інших організацій, що ліквідуються, звільняються з роботи на підставі п. 1 ст. 40 КЗпП УРСР. В трудові книжки зазначених працівників ліквідаційною комісією вноситься такий запис:

«Звільнений в зв'язку з ліквідацією підприємства (установи, організації) п. 1 ст. 40 КЗпП УРСР (Указ Президії Верховної Ради України від 30.08. 1991 р. № 1468-XII)».

Ліквідаційна комісія видає працівникам, які вивільняються, трудові книжки, особисті профспілкові документи, довідки про їх роботу на даному підприємстві, в установі, організації із зазначенням спеціальності, кваліфікації, посади, часу роботи і розміру заробітної плати.

3. При реорганізації підприємств і організацій КПУ трудові відносини за згодою працівників продовжуються. Припинення трудового договору допускається, якщо в результаті реорганізації має місце скорочення чисельності або штату працівників. В цих випадках звільнення також проводиться по п. 1 статті 40 КЗпП УРСР. В трудові книжки цих працівників вноситься такий запис:

«Звільнений в зв'язку з реорганізацією підприємства (установи, організації) п. 1 ст. 40 КЗпП УРСР (Указ Президії Верховної Ради України від 30.08. 1991 р. № 1468-XII)».

4. При зміні підпорядкованості підприємств, установ, організацій не припиняється дія трудових договорів з працівниками, які перебувають там у трудових відносинах (частина друга ст. 36 КЗпП УРСР). Особи, які не виявляють бажання продовжувати роботу на цих підприємствах, в установах і організаціях, звільняються з роботи за власним бажанням (ст. 38 КЗпП УРСР).

Записи в трудовій книжці скріплюються печаткою організації, на баланс якої прийнято майно, та підписом Голови ліквідаційної комісії.

5. Працівникам, яких звільняють з роботи на підставі п. 1 ст. 40 КЗпП УРСР, відповідно до Закону України про зайнятість населення:

а) виплачується вихідна допомога в розмірі середнього місячного заробітку;

б) за ними зберігається на період працевлаштування, але не більш як на три місяці, середня заробітна плата, з урахуванням місячної вихідної допомоги, а також безперервний трудовий стаж;

в) надається право на достроковий вихід на пенсію за півтора року до встановленого законодавством строку особам, які мають необхідний загальний трудовий стаж (у тому числі на пільгових умовах).

6. За вивільнюваними працівниками партійних комітетів та інших організацій КПУ зберігається середня заробітна плата з дня припинення діяльності КПУ до вирішення питання про їх звільнення.

7. При звільненні працівників з роботи на підставі п. 1 ст. 40 КЗпП УРСР ліквідаційна комісія подає в державну службу зайнятості відомості про їх вивільнення, вказуючи підстави і строки вивільнення, найменування професій, спеціальностей, кваліфікації і розмірів оплати праці.

Органам державної служби зайнятості населення вжити необхідних заходів до своєчасного працевлаштування працівників, які вивільняються з партійного апарату.

8. Працівники, які на законних підставах перебували на квартирному обліку за місцем роботи, переводяться на облік за місцем проживання або новим місцем роботи з урахуванням часу перебування на обліку за попереднім місцем роботи відповідно до п. 22 Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень, затверджених постановою Ради Міністрів УРСР 11 грудня 1984 р. № 470.

9. Працівники, які вивільняються з партійного апарату, не можуть бути обмеженими в зайнятості будь-яких посад відповідно до їх фахової підготовки та досвіду роботи. На них повною мірою поширюються передбачені трудовим законом пільги та гарантії. Будь-яке обмеження їхніх прав та свобод не допускається.

Голова Верховної Ради України Л. КРАВЧУК

м. Київ
7 вересня 1991 року

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ПРО ПОРЯДОК ПЕРЕДИСЛОКАЦІЇ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ, ВІЙСЬКОВО-УЧБОВИХ ЗАКЛАДІВ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ ТА ЗА ЇЇ МЕЖАМИ

Відповідно до постанови Верховної Ради України від 24 серпня 1991 року «Про військові формування на Україні»:

1. Передислокацію всіх дислокованих на території України військових формувань, військово-учбових закладів за межі України і вивіз за її межі військової техніки, систем озброєння та військового обладнання без погодження з Кабінетом Міністрів України не проводити.

2. Передислокацію військових формувань в межах України, а також військових частин, розташованих в інших регіонах, на територію України без згоди Кабінету Міністрів України не проводити.

3. Контроль за виконанням розпорядження покласти на Міністерство оборони України, Комітет державної безпеки України, Міністерство внутрішніх справ України та Комісію Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки.

Л. КРАВЧУК

м. Київ
7 вересня 1991 року

КЛЕНОВИЙ ЛИСТ У МІСТІ КАШТАНІВ

Міністр закордонних справ Канади Барбара МакДугалл 9 вересня прибула до столиці України з нагоди офіційного відкриття Генерального консульства Канади в Києві.

Барбару МакДугалл прийняв Голова Верховної Ради України Л. Кравчук. Глава зовнішньополітичного відомства Канади мала зустріч з міністром закордонних справ України А. Зленком. Під час розмов, що відбулися, було розглянуто деякі питання розвитку суспільних процесів у республіках Союзу, обговорено перспективи співробітництва України і Канади.

Кияни, напевно, добре знають будівлю на Ярославовім Валу, 31. Її колишнім господарем було Генеральне консульство НДР у Києві. Але часи «соціалістичного табору» минули, і на зміну їм приходять відкриті й безпосередні відносини України як незалежної держави з багатьма країнами світу, в тому числі з Канадою. Віднині над цим будинком замайорить кленоволистий прапор. Учора о 13-й годині там відбулася урочиста церемонія відкриття Генерального консульства Канади в Києві.

З української сторони на церемонії були присутні Перший заступник Голови Верховної Ради України І. Плющ, керівник Секретаріату Верховної Ради М. Хоменко, міністр закордонних справ А. Зленко, міністр охорони навколишнього природного середовища Ю. Щербак.

Присутні були посол Канади в СРСР Майкл Белл, міністр закордонних справ Канади Барбара Джин Мак Дугалл, генеральний консул Канади в Києві Нестор Гайовський.

Після урочистого відкриття Генерального консульства в приміщенні прес-центру МЗС України відбулася прес-конференція міністра закордонних справ Канади Б. МакДугалл для українських та зарубіжних журналістів, де Б. МакДугалл підкреслила, що нинішнього року відзначається 100-річчя поселення українців у Канаді. Цей фактор відіграє важливу роль у розвитку канадсько-українського співробітництва. Міністр повідомила: уряд Канади зарезервував 50 мільйонів доларів для надання кредиту приватному сектору країни, який співробітничатиме з українською економікою. Канада надасть відразу 5 мільйонів доларів для подання технічної допомоги і задоволення першочергових потреб України.

Ми, підкреслила гостя, розглядаємо Україну як країну перехідного періоду. Відносини з нею залежать від того, як розвиватимуться далі дискусії між республіками Союзу і від результату референдуму, який відбудеться 1 грудня на Україні.

Того ж дня Барбара МакДугалл відбула до Москви.

Артем СЛАВІН.

На фото: зустріч Голови Верховної Ради України Л. Кравчука з міністром закордонних справ Канади Б. МакДугалл; відкриття Генерального консульства Канади в Києві.

СПІЛЬНА ЗАЯВА

6 вересня 1991 року у місті Кишиневі відбулася консультативна зустріч парламентських делегацій України та Республіки Молдова з питань двосторонніх відносин.

Керуючись Актом проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року та Декларацією про незалежність Республіки Молдова від 27 серпня 1991 року, делегації погодились з наступним:

Сторони зобов'язуються утримуватися від дій, що можуть завдати шкоди державному суверенітету України та Республіки Молдова;

Сторони продовжать консультації з питань, що мають спільний інтерес для України та Республіки Молдова, а також для підготовки та укладення міждержавного договору, який визначить взаємини між ними на засадах відданості обох Сторін загальновизнаним нормам міжнародного права і принципам загальноєвропейського процесу.

ГОЛОВИ ДЕЛЕГАЦІЙ

Верховної Ради України
Богдан ГОРИНЬ

Парламенту Республіки Молдова
Василе НЕДЕЛЧУК

ПОЇЗДКА НА УКРАЇНУ

7—8 вересня у Києві перебував державний міністр, міністр економіки, фінансів та бюджету Франції П'єр Береговуа.

Гість мав розмови з Головою Верховної Ради України Л. Кравчуком і Прем'єр-міністром України В. Фокіним, які ознайомили його з політичною і економічною ситуацією в республіці. Французький міністр дістав роз'яснення про позицію керівництва, що стосується взаємовідносин з центром, іншими республіками колишнього Радянського Союзу, а також із зарубіжними країнами після проголошення Україною Акта незалежності.

Було відзначено, що питання економічної політики тепер набувають першорядного значення. Для захисту внутрішнього ринку необхідне запровадження власної грошової одиниці, кредитно-фінансової системи. Це не суперечить концепції спільного економічного простору. Україна має намір і далі підтримувати і зміцнювати економічні зв'язки з партнерами на основі справжньої рівноправності і взаємної вигоди. Вона заінтересована у всебічному співробітництві із зарубіжними країнами, в тому числі і з Францією, для чого подаватиме всіляке сприяння на всіх рівнях.

З французької сторони порушувались питання розміщення ядерної зброї, існуючих кордонів республіки, на які було дано вичерпні і однозначні відповіді.

П'єр Береговуа подякував за відверті розмови. «Ми хотіли б, щоб і Союз, і республіки продовжили свій рух до ринкової економіки, до реальної демократії. Це важливо для стабільності і миру на землі», — підкреслив він.

(Укрінформ).

АЙОВА ПРАГНЕ ДО СПІВРОБІТНИЦТВА

У Києві відбулася зустріч Першого заступника Голови Верховної Ради України І. Плюща з губернатором американського штату Айова Т. Б. Стедом.

Під час бесіди сторони обговорили питання двостороннього співробітництва в галузі сільського господарства. Особливої уваги, наголосив І. Плющ, на Україні потребує розвиток фермерських господарств, а це вимагатиме значної допомоги з боку найбільш розвинених країн світу, у тому числі і США. Але ми, зазначив Перший заступник Голови Верховної Ради України, не хочемо жити в борг, а хотіли б отримати допомогу в галузі новітньої техніки і технології. Пан Стед розповів про свої зустрічі з українськими фермерами і намір відкрити в Херсонській області спільний українсько - американський центр «Агробізнес», що спеціалізуватиметься на вирощуванні, переробці та зберіганні сої. Губернатор штату Айова передав Голові Верховної Ради України Л. Кравчукові запрошення відвідати штат і зустрітися з представниками передових агрофірм світу під час його перебування у США.

І. Плющ від імені Голови Верховної Ради України подякував за запрошення.

У цей же день відбулася розмова Прем'єр-міністра України В. Фокіна та губернатора американського штату Айова Т. Б. Стеда.

Тарас ПЕТРІВ, спеціальний кореспондент «Голосу України».

УКРАЇНА — ПОЛЬЩА: БУДЕ ВСТАНОВЛЕНО ДИПЛОМАТИЧНІ ВІДНОСИНИ

6—8 вересня у Республіці Польща з офіційним візитом перебувала делегація України на чолі з міністром закордонних справ А. Зленком. У її складі були голова постійної Комісії Верховної Ради у закордонних справах Д. Павличко, міністр охорони навколишнього середовища Ю. Щербак, відповідальні працівники міністерства закордонних справ.

Це був перший офіційний візит делегації нашої суверенної незалежної держави. Саме так і сприймала його польська сторона. У варшавському аеропорту «Окенце», прикрашеному українським національним синьо-жовтим і польським державним прапорами, делегацію зустріли заступник міністра закордонних справ Польщі І. Бичевський, інші офіційні особи.

Делегацію України прийняв Голова Ради Міністрів Республіки Польща Я. Белецький. У ході відвертої розмови глава уряду Польщі був поінформований про основні напрямки здійснюваної на Україні реформи політичної системи, законотворчу діяльність парламенту. Відзначалось, що у відповідності з Актом проголошення незалежності України республіка виходить із необхідності встановлення двосторонніх стосунків і уже робить певні кроки до прямих зв'язків із зарубіжними країнами, зокрема, Польщею. Тепер є усі можливості для динамізації давніх і добрих відносин між двома державами. Особлива увага приділялась розширенню економічних зв'язків між Україною і Польщею.

Під час зустрічі було порушено питання про встановлення дипломатичних відносин. Україна, підкреслювалось у розмові, уже сьогодні готова встановити такі стосунки у повному обсязі.

Голова Ради Міністрів Польщі, подякувавши за відверту розмову, відзначив: Польща зацікавлена у розвитку відносин з Україною, що сприятиме активізації двосторонніх зв'язків у політиці, економіці, культурі, інших сферах.

(Укрінформ).

Докладний звіт буде надруковано в наступному номері «Голосу України».

Телеграфним рядком з Хмельницького

ДЕФІЦИТУ НЕ БУДЕ

Щоб подолати дефіцит цегли, на Хмельниччині зводиться кілька нових заводів, завершується реконструкція діючих, готується документація на нові великі підприємства. Вже наступного року приріст потужностей становитиме 55 мільйонів штук цеглин, а протягом 1992—95 років — понад 300 мільйонів.

ЧЕСНІ ГРОШІ

Більш як удвічі зросла середньомісячна заробітна плата у робітників Старокостянтинівського заводу «Металіст». Від 65 до 110 карбованців тут доплачуватимуть залежно від рівня кваліфікації. Ще сотню видадуть тому, хто дотримується вимог внутрішнього розпорядку. По 4 карбованці доплачується щодня на харчування у заводській їдальні. Крім того, прогресивка зросла на 20 відсотків.

Звісно, всі ці блага сиплються рясно тоді, коли підприємство виконує план.

РАЙВИКОНКОМ ПОДБАВ

На базі колишнього приміського колгоспу, підприємств та організацій міста Полонне створено міжгосподарське фермерське господарство, в якому відгодовують свиней, гусей, вирощують ондатру. Спільно тепер будується бройлерний цех.

У СВЯТАЯ СВЯТИХ

В обласній лікарні почав діяти кабінет комп'ютерної томографії. З допомогою встановленої тут сучасної апаратури лікарі, які пройшли перепідготовку в Київському науково-дослідному інституті нейрохірургії, вперше мають змогу проникнути в святая святих людського організму — мозок, щоб виявити пухлини, крововиливи тощо.

ДКНС НЕ ДОПОМІГ

Житель обласного центру Едуард С. так і не може підібрати собі роботу до вподоби, а від пропозицій служби працевлаштування відмовляється. 19 серпня він згадав «неблагонадійних» і накатав листи в різні інстанції, в тому числі й у так званий ДКНС.

СЛОВ'ЯНСЬКЕ КОЛО

У Кам'янець-Подільському урочисто відкрито свято фольклору «Слов'янське коло». Преамбулою став вечір гумору та сатири, присвячений пам'яті українського байкаря Микити Годованця. Відбулися слов'янський народний ярмарок, театралізований похід, виставки, концерти тощо.

У святі беруть участь також посланці з Польщі, Литви, Вінниці, Житомира.

Василь ГРИЩУК,
журналіст.

Три дні серпня: факти, біль, надія

ГАЗЕТУ ЗАКРИЛИ... ДЕМОКРАТИ

25 серпня цього року голова Івано-Франківської обласної Ради народних депутатів і облвиконкому М. Яковина своїм розпорядженням закрив громадсько-політичну газету області «Прикарпатська правда» і ряд міськрайонних і районних видань.

Знаємо, що 19 серпня під час спроби державного перевороту янаєвська хунта припинила вихід ряду центральних газет. І в тому нічого дивного не було, адже це зробили диктатори. Як відомо, без репресивних заходів диктатура ніколи не обходилась. Тим дивнішою видається розправа над неугодними засобами масової інформації демократів з Івано-Франківська. Це виявилося в тому, що приміщення редакції газети «Прикарпатська правда» 24 серпня опечатане, експропрійоване майно колективу тишком передається іншим, зокрема вилучено телетайп. Установам агентства «Союздрук» дано вказівку повернути читачам гроші за передплату. Робиться все для того, аби не залишити жодної можливості для відновлення випуску газети, здеморалізувати редакційний колектив, нехтуючи правами 53 тисяч передплатників.

Жодних обгрунтованих претензій колективу «Прикарпатської правди» не пред'явлено, оскільки їх не могло бути: газета ні слова не надрукувала на підтримку державного перевороту, а обмежилась публікацією лише окремих переданих офіційних матеріалів.

Усім давно відомо, що якість демократії залежить перш за все від плюралізму думок, різних точок зору, про які люди можуть довідатися з газет. Справжня демократія цивілізованого світу передбачає різноголосся, неспівпадання і протилежність поглядів.

Виходить, закриваючи газети, демократи виступають проти демократії?! Чи не час уже піднятися над всякими перетягуваннями політичного каната? Тим більше, що нині й нема з ким його перетягувати. Якщо ми взялися будувати незалежну демократичну правову Українську державу, то всім нам треба добиватися одного — консолідації суспільства. Саме це є найпершою запорукою успіху в розпочатій великій справі.

Виходячи з того, що верхівка КПРС скомпрометувала себе під час спроби державного перевороту, первинна парторганізація редакції саморозпустилася, колектив при моральній підтримці читачів вирішив зберегти одне з найстаріших видань Прикарпаття, перебрати на себе права його засновника і видавця, щоб випускати газету, незалежну від будь-якої однієї політичної сили, сприяти процесам наповнення реальним змістом Акту про незалежність України, утвердженню громадянської злагоди в суспільстві, розвитку демократичних перетворень.

Колектив редакції вірить, що справедливість восторжествує, і ми зможемо активно включитися у побудову державності нової України.

За дорученням колективу редакції С. Васильківська, В. Гаврищук, В. Роса, Б. Федьків.

Івано-Франківськ.

ЇХ ПРАПОРИ — ХОЛОДНА ЗБРОЯ

Коли депутати Донецької обласної Ради розпечатали двері колишнього обкому КПУ, то на одному з керівних столів побачили документ — із заголовком: «Що, на думку партпрацівників Львівської області, необхідно мати на увазі нам, партпрацівникам Східної України». Ця порада-наказ містить такі пункти: припинити паплюжити рідну партію у засобах масової інформації, коли можливо вступати до Руху, інших партій та організацій, мати достовірні дані щодо симпатій кожного депутата (в дужках доповнення — мати списки), не віддавати газети Радам. І напутнє слово: «Біля всіх пам'ятників Леніну в усіх містах і селах повинні лежати квіти постійно (хоч по одній)».

Та це — лише «квіточки», лише перелік засобів боротьби на ідеологічному фронті. Ягідка кольору крові — у пункті 29: «Виготовити прапори з триланковим древком. Вони можуть швидко розбиратись і використовуватись як холодна зброя».

Знайшли і обнародували цей документ журналісти обласної газети «Жизнь» — тієї самої, життя якої так не бажали партапаратники, яка гідно витримала серпневі події. Вивіска «Жизни» нарешті недавно з'явилася на місці знятої народом обкомівської.

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Донецьк.

НАВКОЛО «ШКУРИ ВБИТОГО ВЕДМЕДЯ»

День у день більшає письмових та усних звернень до місцевих Рад народних депутатів Одещини, в яких висловлюються прохання виділити тій чи іншій організації, установі щось з учорашнього компартійного майна.

Одним з перших з відкритим листом до голови обласної Ради народних депутатів Р. Боделана звернувся через місцеву пресу ректор консерваторії професор М. Огренич. Від імені музичної громадськості він просить прийняти рішення про передачу будинку обласного комітету КПУ їхньому вузові.

Йому заперечують медики, висуваючи свої не менш аргументовані докази: у приміщенні обкому та споруджуваному поряд громадсько-політичному центрі доцільніше було б розмістити дитячий лікарняний або ж протитуберкульозний комплекс, адже ці сфери охорони здоров'я вже давно бідують через невлаштованість.

Голова Асоціації діячів естетичного виховання дітей та юнацтва Є. Тихонова теж у відкритому листі, але вже депутатам місцевих Рад усіх рівнів закликає згадати лозунг «Усе найкраще — дітям!» і передати приміщення райкомів та міськкомів компартії школам естетичного виховання, які часто-густо ледь животіють у пристосованих будівлях. Цю ідею підтримали й учасники наради вчителів Суворовського району Одеси.

Є чимало й інших прохань та побажань. І майже всі вони резонні. Люди поспішають, і це можна зрозуміти: бояться, аби не прогавити, аби досить об'ємна «шкура вбитого ведмедя» не перетворилася через день-другий на куценьку «шагреневу шкіру». Тим більше, що й самі місцеві Ради, схоже, теж кинулися навзипередки. Так, коли облрада вирішувала, чи взяти під свою юрисдикцію ряд найважливіших об'єктів в Одесі, що належали компартії, надзвичайна сесія міськради зобов'язала свій виконком націоналізувати й вилучити в комунальну власність міста все майно КПРС, що знаходиться на підвідомчій території. Правда, коли члени створеної міськвиконкомом комісії поїхали на об'єкти, то виявилося, що вони... запізнилися. Приміщення обкому, партархіву, готель «Жовтневий», автогосподарство та дещо інше вже опечатала комісія облвиконкому. Для своїх міських колег вона залишила майно райкомів партії.

Ось і міркують автори листів-звернень: коли вже на першому етапі представники влади не можуть порозумітися, то не відомо, як воно далі буде. Отож варто вже тепер бити на сполох, заручатися підтримкою депутатів усіх рівнів, широкої громадськості. Під їх тиском, вважають не без підстав, нині багато чого можна добитися.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».

Одеса.

Телеграфним рядком з Ужгорода

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМ НАВВИПЕРЕДКИ

Бурхливу діяльність розгорнули останнім часом злочинні елементи на території прикордонних областей — Закарпатської та Саболч — Сатмар—Березької (УР), об'єднуючись у групи.

Щоб оперативно протиставити їм такі ж узгоджені дії, в Ужгороді зустрілися представники правоохоронних органів обох заінтересованих сторін. Намічено шляхи координації зусиль. Протоколи більш поглиблених і деталізованих намірів передбачено підписати у вересні.

З ХЛІВА — В ІНТЕРНАТ

75-річний житель села Заболоття на Виноградівщині Йосип Ківер, не маючи близьких родичів, доживав свій вік у... хліві однієї з мешканок райцентру. Завдяки старанням активістів районного товариства Червоного Хреста днями літню людину влаштовано в Мукачівський будинок-інтернат для інвалідів та престарілих.

МІНЕРАЛКА У СКВЕРІ

Джерело цінної мінеральної води у сквері по вулиці Крилова в самісінькому центрі Ужгорода було відкрито десятки років тому. Але розумно використати його на користь людям чомусь не поспішали. Розпочате тут словацькими фахівцями будівництво загальнодоступного бювету виявилося для мешканців міста приємною й довгожданою несподіванкою.

«ВОДА» ПІДМОКЛА

— Успішно провалено міську програму «Вода», — заявив на одній з чергових нарад у Мукачівському міськвиконкомі головний інженер «Водоканалу» Г. Тягур.— Ніхто з підприємств-партнерів не виконав наміченого на рік обсягу робіт. У разі невиконання передбачених програмою заходів місто вже найближчим часом «захлинеться» від нестачі води.

МОНАСТИРІ ЗАКАРПАТТЯ

Рукописи нарисів про їх функціонування в регіоні з 1360 до 1939 року здано в Ужгородське видавництво «Карпати». Автор — закарпатський краєзнавець Василь Пагиря. Ініціатор і спонсор видання — православна єпархія.

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент «Голосу України».

...акти, біль, надія

...АКРИЛИ... ...КРАТИ

...ний колектив, ...ами 53 тисяч ... обгрунтованих ...ктиву «При...авди» не пере...али їх не мог...ли ні слова не ... підтримку ...вороту, а об...ацією лише ...них офіційних

...відомо, що ...тті залежить ...від плюралізму ...точок зору, ...жуть довіда... Справжня де...лізованого сві... різноголосся, ... протилеж...

...акриваючи га... виступають ...тті?! Чи не час ...над всякими ...політичного ...більше, що ни... ...ким його пере... ми взялися ...жну демокра... Українську ...ім нам треба ...ого — консо...

лідації суспільства. Саме це є найперше запоруку успіху в розпочатій великій справі.

Виходячи з того, що верхівка КПРС скомпрометувала себе під час спроби державного перевороту, первинна парторганізація редакції самоагопустилася, колектив при моральній підтримці читачів вирішив зберегти одне з найстаріших видань Прикарпаття, перебрати на себе права його засновника і видавця, щоб випускати газету, незалежну від будь-якої однієї політичної сили, сприяти процесам наповнення реальним змістом Акту про незалежність України, утвердженню громадянської злагоди в суспільстві, розвитку демократичних перетворень.

Колектив редакції вірить, що справедливість восторжествує, і ми зможемо активно включитися у побудову державності нової України.

За дорученням колективу редакції С. Васильківська, В. Гаврищук, В. Роса, Б. Федьків.

Івано-Франківськ.

...ПОРИ— ...А ЗБРОЯ

...ного депутата (в ...вення — мати ...дсати газети Ра... слово: «Біля ... Леніну в усіх ... повинні лежати ...(хоч по одній)». ... «квіточки», ... засобів боротьби ...ому фронті. ...крові — у пун... ...прапори з ...ревком. Вони ... розбиратись і ...ись як холодна

Знайшли і обнародували цей документ журналісти обласної газети «Жизнь» — тієї самої, життя якої так не бажали партапаратники, яка гідно витримала серпневі події. Вивіска «Жизни» нарешті недавно з'явилася на місці знятої народом обкомівської.

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Донецьк.

...О «ШКУРИ ...ВЕДМЕДЯ»

...вання дітей та ...нова теж у від...але вже депу... Рад усіх рів... ...агадати лозунг ...е — дітям!» і ...щення райко...мів компартії ...ня вихован...усто ледь живо...осованих будів... підтримали й ... вчителів Су...айону Одеси.

...інших прохань ... майже всі во...ди попішають, ...озуміти: боятися, ...ити, аби досить ...а вбитого вед...орилася через ...а куценьку «шаг... Тим більше, що ...Ради, схоже, ...а навипередки.

...рада вирішувала, ...вою юрисдикцію ...аних об'єктів в ...есія міськради ... виконкому на... вилучити в ...ясність міста все

майно КПРС, що знаходиться на підвідомчій території. Правда, коли члени створеної міськвиконкомом комісії поїхали на об'єкти, то виявилося, що вони... запізнилися. Приміщення обкому, партархіву, готель «Жовтневий», автогосподарство та дещо інше вже опечатала комісія облвиконкому. Для своїх міських колег вона залишила майно райкомів партії.

Ось і міркують автори листів-звернень: коли вже на першому етапі представники влади не можуть порозумітися, то не відомо, як воно далі буде. Отож варто вже тепер бити на сполох, заручатися підтримкою депутатів усіх рівнів, широкої громадськості. Під їх тиском, вважають не без підстав, нині багато чого можна добитися.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».

Одеса.

Телеграфним рядком з Ужгорода

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМ НАВВИПЕРЕДКИ

Бурхливу діяльність розгорнули останнім часом злочинні елементи на території прикордонних областей — Закарпатської та Саболч — Сатмар—Березької (УР), об'єднуючись у групи.

Щоб оперативно протистояти їм такі ж узгоджені дії, в Ужгороді зустрілися представники правоохоронних органів обох заінтересованих сторін. Намічено шляхи координації зусиль. Протоколи більш поглиблених і деталізованих намірів передбачено підписати у вересні.

З ХЛІВА — В ІНТЕРНАТ

75-річний житель села Заболоття на Виноградівщині Йосип Ківер, не маючи близьких родичів, доживав свій вік у... хліві однієї з мешканок райцентру. Завдяки стараннями активістів районного товариства Червоного Хреста днями літню людину влаштовано в Мукачівський будинок-інтернат для інвалідів та престарілих.

МІНЕРАЛКА У СКВЕРІ

Джерело цінної мінеральної води у сквері по вулиці Крилова в самісінькому центрі Ужгорода було відкрито десятки років тому. Але розумно використати його на користь людям чомусь не поспішали.

Розпочате тут словацькими фахівцями будівництво загальнодоступного бювету виявилося для мешканців міста приємною й довгожданою несподіванкою.

«ВОДА» ПІДМОКЛА

— Успішно провалено міську програму «Вода», — заявив на одній з чергових нарад у Мукачівському міськвиконкомі головний інженер «Водоканалу» Г. Тягур.— Ніхто з підприємств-партнерів не виконав наміченого на рік обсягу робіт. У разі незакінчення передбачених програмою заходів місто вже найближчим часом «захлинеться» від нестачі води.

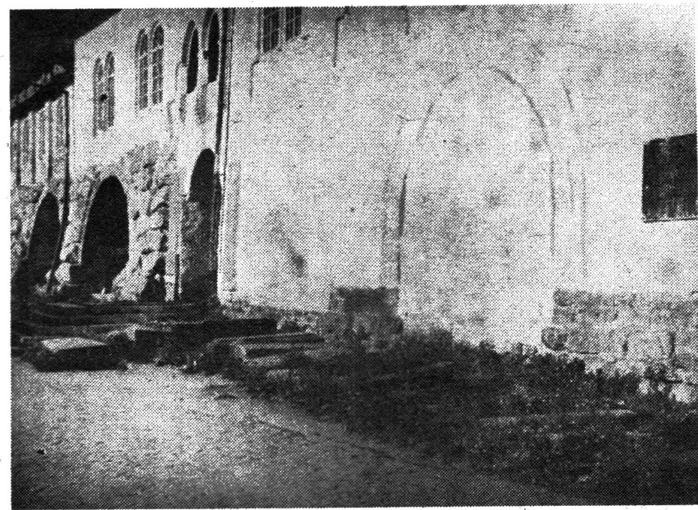
МОНАСТИРІ ЗАКАРПАТТЯ

Рукописи нарисів про їх функціонування в регіоні з 1360 до 1939 року здано в Ужгородське видавництво «Карпати». Автор — закарпатський краєзнавець Василь Пагиря. Ініціатор і спонсор видання — православна єпархія.

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент «Голосу України».

Праведники землі української

СОЛОВЕЦЬКИЙ МУЧЕНИК

Останній кошовий отаман Січі Запорозької Петро Іванович Калнишевський народився триста років тому, жив у трьох сторіччях (помер 1803 року). У життєвому шляху козака Калниша вражає все: і життя на Січі з малих років, і природна мудрість та сила. І наполегливість у тому, що тепер називають кар'єрою — від джури, осавула та інших посад й до кошового отамана з рекордним для Січі десятирічним перебуванням на чолі запорозької вольниці аж до сумного для всіх 1775 року, коли царські війська підступно захопили й зруйнували ... 25-річне соловецьке ... під вартою, за ґратами, у кам'яному мішку — ув'язнення, що не зламало козака, не поставило його на коліна перед царицею та її фаворитами...

Калниш не підставив ліву щоку, коли вдарили в праву, тому, мабуть, не увійшов до сонмища «святих». І навряд чи є правдивими слова про нього як «смиренного Християнина, іскренно познавшего свои вины», що вибиті в 1856 році на сірій гранітній плиті, котра лежала на його могилі. Якби Петро Калнишевський справді був сумирним послушником і тим більше визнав ... б чому..., то ... б це його, майже 90-річного (і пізніше), охороняла варта і виводила з кам'яниці лише на великі свята до церкви? І чи забарився б спеціальний указ (як вибито на плиті: «В 1801 году по высочайшему повелению снова был освобожден») царя про звільнення з в'язниці 110-річного старця, якби його справді зламали?

Обурливо чути й читати про те, що під стіною Преображенського собору Соловецького кремля є брила з епітафією про Калнишевського... Наче й справді усе так пристойно. На ділі ж занедбаний гранітний прямокутник лежить під стіною серед таких же кількох плит і саркофагів. І лежать ці сумні свідчення людських хто ногами, а хто головою до стін собору, бо звезли їх сюди похапцем, рятуючи від погромів їхні останні пристанища на цій землі.

Ми повинні з повагою поставитися до пам'яті Петра Івановича Калнишевського. Необхідно якнайшвидше впорядкувати в Соловецькому кремлі та по інших місцях усе, що нагадує про нього. Ми переконані, що кожен українець чи братній нам громадянин не пошкодує на це своїх 40—50 копійок (а більше й не обов'язково, бо нас багато!), і на зібрані в такий спосіб мільйони належно увічнити пам'ять про останнього Січі Запорозької кошового-мученика.

На жаль, Петро Калнишевський започаткував сумний ряд соловецьких мучеників з України. У радянський період багато наших громадян полягло тут у безіменних могилах. Ми повинні подбати про належну повагу до їхньої світлої пам'яті, створивши, можливо, спільний меморіал усіх соловецьких мучеників з України.

Ніна СКВОРЦОВА,
кандидат технічних наук,
Василь КУЗЬМЕНКО,
доктор технічних наук.

Київ.

Таке життя

ВСЯ ВЛАДА ВІЧУ?

1 вересня у Лохвиці Полтавської області з ініціативи районної організації НРУ було проведено ... народне віче, участь в ... взяли 1156 чоловік. Віче — а віднині воно скликатиметься щокварталу — ухвалило доручити Лохвицькому Рухові створити до 1 жовтня народний комітет як альтернативний громадський орган вивчення й узагальнення думок жителів району, до якого б увійшли представники демократичних громадсько-політичних організацій, творчих спілок, об'єднань виборців. Цей комітет має бути підзвітним народному вічу.

Серед інших пунктів ухвали (а їх усього 10, причому проти жодного з них не голосував ніхто з присутніх, «утрималося» лише двоє чи троє, більшість прийнято одноголосно) йдеться про надання трудовому колективу районної газети «Зоря» та районному радіомовленню права самостійно визначитись у спрямованості подальшої роботи, про направлення відкритого листа Голові Верховної Ради України Л. Кравчуку, про намір звернутися до місцевої організації НРУ з проханням порушити питання про відкликання народного депутата по Лохвицькому виборчому округу № 328 Б. Передерія та депутата Лохвицької міської Ради народних депутатів М. Солонця.

Народне віче також вирішило взяти під контроль проведення декомунізації органів державної влади і управління, правоохоронних органів, підприємств та організацій, поклавши функції громадського контролю на народний комітет.

Віче висловило недовіру районній Раді народних депутатів у зв'язку з потуранням діям путчистів і вимагає дострокового припинення її повноважень, вирішивши домагатися всіма законними засобами притягнення до відповідальності «всіх винних у готовності до підтримки антиконституційного державного заколоту».

Власна інформація «ГУ».

Класично

ПІДКАЗАВ ЧИЧИКОВ

Блискучий план Павла Івановича з гоголівських «Мертвих душ» свого часу, як відомо, провалився. Однак його справу вирішили продовжити наші сучасники з Нижньосірогозького району Херсонської області, які займаються торговельним обслуговуванням пільговиків — ветеранів війни, інвалідів, чорнобильців. Коли їх роботу почала перевіряти районна прокуратура, виявилося, що торговельні працівники вписали до списків пільговиків осіб, що виїхали з району, і померлих. На них продовжували одержувати промислові товари і продукти, які й розподіляли між собою.

Немало «мертвих душ» знайдено в Першопокровському, Новоолександрівському сільпо, у робкоопах радгоспів «Хлібороб», «Червоний партизан». Явище, як констатував прокурор району Б. Одайник, набрало масового характеру. Але чому ж на його подання про необхідність вжиття суворих заходів до порушників правил торгівлі не реагує керівництво райспоживспілки?

Григорій КРИВЕЦЬ,
кореспондент Укрінформ.

Херсон.

НА...

Зігран... піонату ... «Торпедо... «Металур... 3:0, «Спа... «Динамо... «Арарат»... «Динамо... тар» — 3... номорець...

Поєдин... ЦСКА і ... фахівці ... у турі. ... армійці ... ті нагор... шили на...

У пер... мівців б... вішою. ... більше ... ворот, ні...

Після ... віддати ... команд. ... надмірна...

А украї... вели др... сить при... діяли ве... що скла... стає де... особлив... забаром... хи євро...

Н...

Київ. ... ційний ... діжних ... 20 рокі... увазі ре... змагань... Фінлянд... Фінлянд... хо-Слов... чином, ... сіли та...

К...

Вас ц... балачок... ті! Ви ... нею ста... Ви за... операти... Якщо ... потр.бе... «Ділов... людей ... хто спо... бути ба... бідним ... НА ДІЛ... інформ... ментарі... НА ТИЖ... «Ділов... зета ділов... ті, вдом... тематичн... криміна... кових д... «ДІЛО... МЕНТ д... дій. Дос... гаранто... Кожн... ду ук... таймс» ... сових, ...

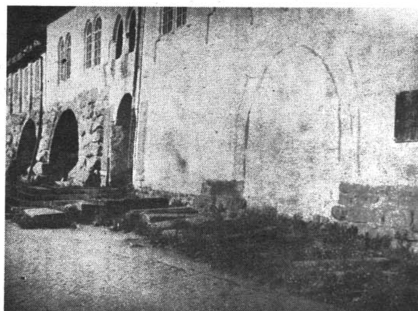
ЧИ...

Недав... ший н... «Эхо Ч... кувала ... еидання... тим, хт... ної ката... проблем... ду. «Эхо ... публіку... ної та ... альтерн... розвито... ження і... зоні і...

Праведники землі української

...ЛОВЕЦЬКИЙ МУЧЕНИК

...овий отаман Сі- Петро Іванович народився три- , жив у трьох ...ер 1803 року). ...ляху козака Кал- ...се: і життя на ...оків, і природ- ...сила. І наполег- ... що тепер на- ...ю — від джу- ... інших посад й ...отамана з ре- ...ічі десятирічним ...на чолі запоро- ...аж до сумного ...оку, коли цар- ...дству ...о захопи- ... 25-річне ... під вартою, за- ...яному мішку — ...не зламало ко- ...ило його на ко- ...ицею та її фа- ...підстазив ліву ...арили в праву, ...не увійшов до ...их». І навряд чи ...слова про ньо- ...ного Християні- ...ознавшего свои ...ліиті в 1856 році ...ній плиті, котра ...о могилі. Якби ...евський справді ... послушником і ... у чо- ...то ... б це ...-річного (і піз- ...а варта і виво- ...ції лише на зе- ...церкви! І чи за- ...іальний указ (як ...ї: 1801 году ...у ...зеленим ...бождени) царя ... з в'язниці 110- ...я, якби його ...ї?

Обурливо чути й читати про те, що під стіною Преображенського собору Соловецького кремля є брила з епітафією про Калнишевського... Наче й справді усе так пристойно. На ділі ж занедбаний гранітний прямокутник лежить під стіною серед таких же кількох плит і саркофагів. І лежать ці сумні свідчення людської хто ногами, а хто головою до стіни собору, бо звезли їх сюди похапцем, рятуючи від погромів їхні останні пристанища на цій землі.

Ми повинні з повагою поставитися до пам'яті Петра Івановича Калнишевського. Необхідно якнайшвидше впорядкувати в Соловецькому кремлі та по інших місцях усе, що нагадує про нього. Ми переконані, що кожен українець чи братній нам громадянин не пошкодує на це своїх 40—50 копійок (а більше й не обов'язково, бо нас багато!), і на зібрані в такий спосіб мільйони належно увічнити пам'ять про останнього Січі Запорозької кошового-мученика.

На жаль, Петро Калнишевський започаткував сумний ряд соловецьких мучеників з України. У радянський період багато наших громадян полягло тут у безіменних могилах. Ми повинні подбати про належну повагу до їхньої світлої пам'яті, створивши, можливо, спільний меморіал усіх соловецьких мучеників з України.

Ніна СКВОРЦОВА,
кандидат технічних наук,
Василь КУЗЬМЕНКО,
доктор технічних наук.

Київ.

Таке життя

...ВСЯ ВЛАДА ВІЧУ?

...Лохвиці Полтав- ...ініціативи ра- ...ації НРУ було ...ароль ... віче, ...в... 1156 чо- ...а віднині воно ...щекварталу — ...ити Лохвицько- ...рити до 1 жовт- ...комітет як аль- ...омадський ор- ... узагальнення ...району, до яко- ...едставники де- ...ромадсько-полі- ...цій, творчих ...ань виборців. ...е бути підзвіт- ...вічу. ...пунктів ухвали ... причому про- ...их не голосу- вав ніхто з присутніх, «утрималося» лише двоє чи троє, більшість прийнято одноголосно) йдеться про надання трудовому колективу районної газети «Зоря» та районному радіомовленню права самостійно визначитись у спрямованості подальшої роботи, про направлення Відкритого листа Голові Верховної Ради України Л. Кравчуку, про намір звернутися до місцевої організації НРУ з проханням порушити питання про відкликання народного депутата по Лохвицькому виборчому округу № 328 Б. Передерія та депутата Лохвицької міської Ради народних депутатів М. Солонця.

Народне віче також вирішило взяти під контроль проведення декомунізації органів державної влади і управління, правоохоронних органів, підприємств та організацій, поклавши функції громадського контролю на народний комітет.

Віче висловило недовіру районній Раді народних депутатів у зв'язку з потуранням діям путчистів і вимагає дострокового припинення її повноважень, вирішивши домагатися всіма законними засобами притягнення до відповідальності «всіх винних у готовності до підтримки антиконституційного державного заколоту».

Власна інформація «ГУ».

Класично

...ДКАЗАВ ЧИЧИКОВ

...ан Павла Іва- ...івських «Мерт- ...о часу, як ві- ...ся. Однак його ... продовжити ... з Нижньосіро- ...у Херсонської ...ймеються тор- ...бслуговуванням ...етеранів війни, ...нобильців. Коли ...ла перевіряти ...ратура, виявило- ся, що торговельні працівники внесли до списків пільгових осіб, що виїхали з району, і померлих. На них продовжували одержувати промислові товари і продукти, які й розподіляли між собою.

Немало «мертвих душ» знайдено в Першопокровському, Новоолександрівському сільпо, у робкоопах радгоспів «Хліборгб», «Червоний партизан». Явище, як констатував прокурор району Б. Одайник, набрало масового характеру. Але чому ж на його подання про необхідність вжиття суворих заходів до порушників правил торгівлі не реагує керівництво райспоживспілки?

Григорій КРИВЕЦЬ,
кореспондент Укрінформ

Херсон.

Спорт

РІЗНІ ПОГЛЯДИ НА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Зіграно матчі 25-го туру чемпіонату СРСР у вищій лізі: «Торпедо» — «Дніпро» — 1:0, «Металург» — «Пахтакор» — 3:0, «Спартак» (Владикавказ) — «Динамо» (Москва) — 1:2, «Арарат» — «Памір» — 2:1, «Динамо» (Мінськ) — «Шахтар» — 3:0, «Металіст» — «Чорноморець» — 3:1.

Поєдинок у Москві між ЦСКА і київським «Динамо» фахівці називали центральним у турі. І це справедливо, бо армійці претендують на золоті нагороди, а кияни не полишили надію на «бронзу».

У першому таймі гра динамівців була значно привабливішою. Вони створили також більше моментів для взяття воріт, ніж суперник.

Після перерви важко було віддати перевагу якійсь з команд. Єдине, що здивувало, надмірна обережність армійців.

А українські футболісти провели другу половину на досить пристойному рівні. Добре діяли всі ланки. Відчувається, що склад динамівців Києва стає дедалі зігранішим. І це особливо приємно, бо вже незабаром розпочнуться поєдинки єврокубків. Ну, а зустріч у Лужниках між ЦСКА і «Динамо» (Київ) завершилася з рахунком — 0:0.

Динамівці виступали в такому складі: Кутепов, Лужний, Цвейба, Деркач, Шматоваленко, Ю. Мороз, Аненков, Заєць, Саленко, Беца, Шгран (Юрченко, 77).

А тепер про події українські. Як відомо, сьогодні в Києві відбудеться надзвичайне засідання виконкому Федерації футболу України. Голова цього органу Віктор Банников, запросивши вашого кореспондента на це засідання, повідомив, що воно проходитиме при зачинених дверях.

Натомість учора в приміщенні клубу «Динамо» (Київ) пройшла прес-конференція, на якій були присутні численні тренери з різних регіонів республіки, функціонери. На тому зібранні вироблялася лінія поведінки, яка зводилася до того, щоб український футбол, не зволікаючи, виголосив про свою незалежність.

Про хід подій ми постараємося оперативно інформувати прихильників футболу.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

НОВИНИ ХОКЕЮ

Київ. Тут завершився традиційний турнір чотирьох молодіжних збірних (вік гравців до 20 років). Пропонуємо вашій увазі результати останніх днів змагань: Чехо-Словаччина — Фінляндія — 5:2, Швеція — Фінляндія — 3:5, СРСР — Чехо-Словаччина — 2:5. Таким чином, команди в підсумку посіли такі місця: 1. Чехо-Словаччина — 6 очок (різниця шайб — 12—5), 2. СРСР — 3 (16—13), 3. Фінляндія — 2 (9—16), 4. Швеція — 1 (10—13).

Оттава. Попередній турнір розиграшу Кубка Канади: СРСР — США — 1:2, Канада — Чехо-Словаччина — 6:2, Фінляндія — Швеція — 3:1.

Згодиться

«ДІЛО»: КОМПЕТЕНТНА ГАЗЕТА

Вас нудить від пустопорожніх балачок про рівність у бідності?

Ви ділова людина, хочете нею стати?

Ви задихаєтесь від дефіциту оперативної ділової інформації?

Якщо так — вам як повітря потрібен новий тип видання — газета «Діло»!

«Діло» — ЕЛІТАРНА газета людей здорового глузду, всіх, хто сповідує принцип «Краще бути багатим і здоровим, аніж бідним і хворим!».

«Діло» — ЄДИНА ОПЕРАТИВНА ДІЛОВА газета на Україні — 8—16 сторінок незалежної інформації, аналізу, оцінок, коментарів, консультацій ТРИЧІ НА ТИЖДЕНЬ.

«Діло» — УНІВЕРСАЛЬНА газета ділової людини — на роботі, вдома, на вулиці, у дорозі; її тематика — від біржових до кримінальних новин, від ринкових до жіночих правил гри.

«ДІЛО» — РОБОЧИЙ ІНСТРУМЕНТ для практичних рішень і дій. Достовірність інформації гарантована.

Новий часопис — свого роду українська «Файненшл таймс» для промислових, фінансових, науково-технічних та торгових кіл республіки. Це — «вікно» у світ зарубіжного бізнесу, ваші контакти і контракти з надійними партнерами.

Коротка біографічна довідка. Дата народження — весна 1991 року; хрещені батьки — Спілка економістів, Спілка журналістів України, акціонерне товариство «Концерн-Електрон», Львівський облвиконком, Спілка «Чорнобиль», консорціум «Деловой мир» та ін. Четвертої графи немає. Національність — українка. Місце народження — Львів.

Індекси часопису у республіканському каталозі періодичних видань:

— для громадян — 61537 (вартість передплати на місяць — 3 крб. 60 коп., на квартал — 10 крб. 80 коп., на півроку — 21 крб. 60 коп., на рік — 43 крб. 20 коп.);

— для підприємств та організацій — 61538 (передплатна ціна на рік — 72 крб.).

Контактний телефон редакції: 33-23-17.

Тримайтеся за себе і новий економічно-громадський часопис «Діло»! «Діло» по-діловому підтримає вас!

ЧИТАЙТЕ «ЭХО ЧЕРНОБЫЛЯ»

Недавно в Києві вийшов перший номер всесоюзної газети «Эхо Чернобыля», яку започаткувала Спілка «Чорнобиль». Це видання адресоване передусім тим, хто постраждав від атомної катастрофи, кого хвилюють проблеми природного середовища.

«Эхо Чернобыля» регулярно публікуватиме карти радіаційної та екологічної обстановки, альтернативні точки зору на розвиток енергетики, дослідження з ЛНА в 30-кілометровій зоні і в зоні обов'язкового відселення... Передплатна ціна нової газети на Україні на рік — 15 крб. 60 коп., а за межами нашої республіки — 18 крб.

Очолює редакційний колектив журналіст Віктор Деменєв, який працював кілька років у чорнобильській зоні.

Микола ХРІЄНКО.

Нарешті!

СИМВОЛ ПЕРСПЕКТИВИ СЕЛА

У Немирівському районі в селі Мухівці, що на Вінниччині, вперше за останні двадцять років за кошти колгоспу імені Т. Г. Шевченка збудовано нову школу. Це село, що за три кілометри від райцентру, ледве не втрапило до числа неперспективних. Немає тут ні дитсадка, ні Будинку культури, ні нормального магазину. Отже, нове приміщення школи стало справді окрасою і символом перспективи села.

Урочистим було відкриття школи. Будівельникам і керівникам села піднесли хліб-сіль. А шестикласник Юрко Потребенько подарував першокласникам букварі...

Вручаючи символічний ключ директору школи П. Хіхлачу, голова колгоспу І. Люлька пообіцяв школі телевізор і тисячу карбованців. Голова райради, народний депутат України В. Хижняк пообіцяв найменшим, що цього року вони матимуть свій дитячий садок.

Шефи школярів з вінницького заводу «Термінал» подарували новоселам комп'ютери.

Олександр СУГАК.
Фото Бориса ГЛАДКОГО.

ПОГОДА

10 та 11 вересня на Україні утримається прохолодна погода. Сьогодні у північній частині республіки, а завтра в західних областях місцями пройде невеликий короткочасний дощ. На решті території без опадів. Вітер західний та південно-західний, 7—12 метрів за секунду. Температура вдень 10 вересня 12—18, 11 вересня 18—24 градуси. Уночі 3—9 градусів тепла, на поверхні грунту приморозки 0—3 градуси.

По Києву та області сьогодні вдень місцями невеликий дощ. Вітер західний, 7—10 метрів за секунду. Температура 13—18 градусів.

Черговий по випуску новин Костянтин ПАРИШКУРА. Тел. 441-88-26.

МІСЦЕВА ВЛАДА: БАЖАНА І РЕАЛЬНА

6. ЕКОНОМІКА МІСТА

Напевно, ще довго в країні, згадуючи про літо 1991 року, уточнюватимуть: до початку путчу, після путчу... Саме так можна поділити і це інтерв'ю, яке наш кореспондент взяв у голови Львівської Ради та міськвиконкому Василя Івановича Шпіцера. Перша його частина, задумана як бесіда про роботу нових Рад, відбулася до, друга — після серпневого перевороту. Відповідно різняться і зміст, тональність запитань та відповідей. За той час, що минув між ними, країна встигла побувати під новим тиском диктатури і звільнитися від неї, а деякі керівники двічі змінити свої погляди і позиції. Наш співбесідник і «до», і «після» залишався самим собою — людиною з чистим сумлінням і твердими переконаннями. На щастя, він був у цьому не одинокий. Зустрічі з такими людьми, їх випробування часом, вірність народові і демократії вселяють у серця надію, свідчать про те, що у нас є сподіване майбутнє.

Василя Шпіцера ми фотографували 19 серпня по обіді. Він був спокійний, в його поведінці відчувалася внутрішня готовність до опору. Проте, незважаючи на численні прохання фотокореспондента, посміхнутися так і не зміг. 19 серпня нам усім було не до сміху.

На знімку: В. Шпіцер на балконі Львівської ратуші.

Фото Б. СОРОЧИНСЬКОГО.

ЗУСТРІЧ ПЕРША

— Василю Івановичу, очолювана вами новообрана Рада народних депутатів працює вже більше року. Що змінилося за цей час у політичній, економічній палітрах життя міста та області, у самих виконавчих органах?

— Перш за все, я хотів би висловити свою думку про зміни в суспільно-політичному житті країни. Перебудова у нас почалася не тому, що до влади прийшли якісь особливі люди, а тому, що назріла сама ситуація, яка примусила робити зміни. Це однаковою мірою стосується як країни в цілому, так і нашого міста.

Ось дивіться: до війни Львів нараховував 300 тисяч жителів, тепер — 800, а з студентами — 1 мільйон. Місто, багате на пам'ятники культури, історію та архітектуру, стало великим промисловим центром. З'явилося безліч нових підприємств, пересічно тих, що працюють на військово-промисловий комплекс і практично нічого не дають населенню, місту. Кажу це із знанням справи, бо сам працював на такій «поштовій скриньці», захистив там кандидатську дисертацію. Раніше думав, що роблю корисну для людей справу. Та коли, ставши головою Ради, довідався про все це достеменно, вжахнувся. Уявіть собі: 100 тисяч робітників працювали на цих підприємствах, одержували в місті житло, харчувалися, одягалися і нічогісінько для нього, для його населення не робили. Замість того, скажімо, щоб виготовляти ночви для малят, збирали танки...

Тому перше, що я зробив, коли став головою, почав вимагати у директорів цих підприємств, щоб вони випускали товари народного вжитку хоча б на карбованець від карбованця зарплати. А то були такі заводи, які випускали їх усього на 11 копійок. Тепер ситуація змінилася. Такі великі заводи, як «Львівприлад», колишній імені Леніна випускають нині товарів на 60 і більше копійок на карбованець зарплати. Ці підприємства, крім усього іншого, успішно переманювали до себе місцеву робочу силу, бо там за рахунок держбюджету давали велику заробітну плату. А тим часом у місті бракує 700 двірників, 80 водіїв автобусів, водіїв, які вивозять сміття. Хіба це справедливо? Тому ми вирішили: досить брати, нічого не даючи взамін. Або нехай цих людей забезпечує центр, або хай беруть активну участь у виробництві товарів для населення.

Одним словом, спадок нам дістався не з кращих. Бо все робилося нашвидкуруч, аби скоріше якийсь там туманний комунізм побудувати.

Проте, коли до влади прийшли ті, кого обрали самі люди, і вони зрозуміли, що працюватимуть на себе, а не на якусь систему, становище почало змінюватись. Взяти хоча б будівництво. Минулого року ми збудували житла більше, ніж у 1989-му. І коли б не перебої з постачанням, то цього року темпи могли б бути ще вищими. Не вистачає лісу, металу, цементу. Вихід один — якомога швидше переходити на нові економічні відносини.

Що стосується політичної ситуації, то тут я почну з докору львів'янам, бо часом вони таки почувають себе надто демократами, буває, що доходить і до охлократії.

Взагалі тепер питання номер один на порядку денному нової влади — це зміцнення виконавчої дисципліни, самих виконавчих структур, підпорядкованість їх знизу до верху. Інакше ми порядку не наведемо і позитивних зрушень не доб'ємося. Ось типовий приклад, до чого доводить розпорошеність місцевої влади. У Львові, як ви знаєте, велика проблема з водою. Необхідні запаси її знайшли недалеко, у Золочівському районі. Вирішили робити там водозабір — це для Львова чи не єдиний вихід. А місцеві жителі, сільська Рада прийняли рішення не допустити будівництва водозабору на своїй території. Просто не хочуть, і край. А за чинним законодавством рішення сільської Ради може скасувати лише Верховна. Ну хіба не парадокс!

У нас є конкретні пропозиції з приводу реорганізації органів влади. По-перше, ми втроє повинні скоротити кількість депутатів, а ті, які залишаться і працюватимуть на місцях, мають стати професіоналами чи напівпрофесіоналами. По-друге, треба ліквідувати районні Ради, а райвиконкоми підпорядкувати міськвиконкому. Необхідно ввести посади мера міста, голови області (а не голів Рад) і обирати їх тільки всенародно. Сконцентрувати в їхніх руках виконавчу владу, а при них створити інтелектуальні центри, групи радників, які б займалися кожен своєю ділянкою роботи. Тільки тоді, вважаю, можна нормально планувати справи і контролювати виконання роботи. Проходить і синдром внутрішнього неприйняття будь-якої влади, який залишився у львів'ян як спадок від тоталітарної системи, як наслідок п'ятдесятирічного гноблення людських душ й інтелекту. Галичани, мої сучасники, хочуть і повинні жити в багатій та незалежній Україні.

ЗУСТРІЧ ДРУГА

— Ми зустрілися з вами вже після того, як у країні ліквідовано спробу державного перевороту. Чи вважаєте ви, що демократія перемогла у нас остаточно? Який могли б зробити прогноз щодо розвитку політичної ситуації в місті, області, загалом в Україні?

— Ви знаєте, якраз після оголошення хунтою надзвичайного стану мені передали відеоплівку, зняту під час перебування в США у грудні минулого року. І там є кадри, де я відповідаю на подібне запитання. Говорячи про перспективи політичної ситуації в країні, я тоді визначив чотири ймовірних напрями. Та державного перевороту серед них не назвав. Мене попросили уточнити, чи можливий все-таки такий перебіг подій. І я сказав, що ні. А якщо і можливий, то протриматися хунта при владі довго не зможе, бо сьогодні наших людей в їх переважній більшості уже не можна примусити працювати на попередню систему. Як бачите, я був кращої думки про розумові здібності представників тих реальних реакційних сил у країні, котрі прагнули повернути колесо історії назад. Однак у головному я не помилився.

Нині політична ситуація в країні багато в чому залежатиме від того, чи відродиться надалі компартія та її апаратні структури в попередніх масштабах. Кажуть, ніби Станіслав Гуренко заявив, що восьмеро головних путчистів своїми діями задушили компартію. Що ж, якщо вона залишиться при силі, то я не виключаю в майбутньому нових путчів, які будуть набагато жорстокішими за першу спробу.

Про Львів та область можу сказати однозначно: у нас комуністи вже ніколи до влади не прийдуть, тим паче, що вони тут, як відомо, теж підтримали путчистів. У всякому разі, партійні керівники — ми про це маємо відповідні документи. Днями я розмовляв з одним із колишніх керівників колишнього обкому компартії, і він сказав, що 19 серпня в обкомі було прийнято постанову, пункт 8 якої гласить: «Поддержать ГКЧП и принять к исполнению все его решения». Отже, вони самі собі підписали остаточний вирок.

Це перше. Друге — багато комуністів, навіть у керівних партійних органах області, не були, як виявляється, опорою для «курса партии». Той же високопоставлений партієць стверджує, що в самому апараті обкому таких «нестійких» як мінімум п'ята частина. Так що перспектив тут немає. Інша справа, що упродовж останніх років недавні партапаратники, використовуючи партійну касу, неабияку матеріально-технічну базу, створили масу нових економічних структур, обманом захопили приміщення та виробничі потужності і вже тепер можуть при бажанні фінансувати «відродження партії». У Львові один лише міський комітет компартії, як показали перші дані комісії, котра працює сьогодні з вилученим там архівом, створив стільки своїх фірм, що з них вийде великий концерн. На базі чого це все робилося? В основному, на базі народної власності. З цим треба детально розібратися й повернути людям те, що їм належить по праву.

Ну, і ще одна прокомпартійна сила — це, звичайно, КДБ. Наші місцеві кадебісти нині говорять, що до путчу вони не мали ніякого відношення. Але так само казали і в обкомі. Документи, які підтверджують причетність до перевороту партійних керівників, ми змогли одержати, а ті, які стосуються КДБ, ні. Зрозуміло, що органи держбезпеки в теперішньому вигляді треба ліквідувати, а реконструйовані структури підпорядкувати органам влади.

Ми за правову державу. І в цій державі, на мою думку, має бути місце для всіх партій, які не сповідують якихось антилюдських ідеологій. Але всі вони повинні мати рівні можливості для того, щоб займатися політикою. Тому компартія повинна віддати все награбоване у народу народові, перестати займатися сумнівним бізнесом і проповідувати свої ідеї на тих умовах, на яких діє, скажімо, УРП. Захоче хтось вступити до неї — будь ласка. Але то має бути партія без привілеїв.

Що стосується всієї України, нової, незалежної, то їй сьогодні, як ніколи, потрібні оці на словах дуже часто проголошувані, а на ділі все ще недосяжні консолідація, солідарність всіх демократичних, патріотичних, просто здорових сил. От візьмімо сьогоднішню Росію Єльцина, героїчну Росію, яка відстояла демократію в країні. Що вона говорить з приводу незалежності України? Суверенітет республік Прибалтики вона визнала, а от України... Отже, ми повинні покладатися, перш за все, на власні сили. А для цього треба об'єднатися в самій Україні. І тут на перше місце виходить питання про президентство, президентські вибори.

Я вірю, що Україна буде справді суверенною, великою державою. Що найближчим часом консолідуються політичні сили і поведуть її по шляху демократії, економічного розвитку. Про це свідчить і той факт, що на останній сесії Верховної Ради України розколовся компартійний блок. Комуністи-депутати почали виходити з партії. Активізувався в демократичному напрямі український народ. Ну, а в тому, що у нас є всі шанси стати сильною державою в економічному відношенні, напевно, ні в кого немає сумнівів.

Звичайно, хоча час нині дуже політизований, про добробут людей ми повинні дбати перш за все. Адже коли хочеш добитися незалежності, треба бути готовим затягнути ремінці. Але одними ідеями не проживеш. Минулого року видався надзвичайний урожай, проте він, на жаль, не був повноцінно використаний. У цьому році врожай гірший, але не треба вірити панічним розмовам про те, що нас, мовляв, чекає голодна зима. Просто до того, що є, треба поставитись по-господарськи. У нас нормальне становище з продуктами, місто допомагало і допомагає селянам зібрати врожай, готуються до зими комунальні служби, вводимо в дію нові котельні. Через порушення прямих зв'язків гірше ідуть справи з постачанням будівельних матеріалів, комплектуючих. Необхідно вже в цьому році довершити все почате по приватизації, переходу до ринку. А якщо ми вирішимо справу і з національною валютою, то, думаю, через рік-другий заживемо і в Галичині, і в усій незалежній Україні набагато краще, ніж тепер.

Розмову вів Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Точка зору

ПРЕСА ПІД ПРЕСОМ

Коли під час трансляції сесії Верховної Ради СРСР виступ Лук'янова раптово був перерваний головуючим, який оголосив про терміновий виліт до Києва російської делегації, ми дуже стривожились — навіщо? З хвилюванням чекали пояснень.

Увечері республіканське телебачення показало багатотисячний мітинг киян, які скандували: «Незалежність!».

Упевнений, що у даному випадку могутня психологічна підтримка уряду України зіграла велику роль. Спасибі киянам за неї.

Але виникає запитання: чому стала можливою така блискавична реакція на захист демократії? Думаю, завдяки одному із найактивніших «організаторів мас» — засобам масової інформації.

А як би вчинили в такому випадку мої земляки-макіївці? Не ображаючи їх, не можу дати позитивної відповіді. Не тому, що вони аполітичні і не є поборниками демократії. Про їхні громадянські позиції красномовно говорить хоча б такий факт — 21 серпня о 12-й годині дня депутати міськради виступили із заявою, в якій засудили антиконституційні дії ДКНС.

Але опублікована вона була, дякуючи «оперативності», а може, через вичікуючу тактику міськради, тільки 23 серпня, тоді як можна було опублікувати вже 22 серпня. І не у викладі, який «змазав» емоційне сприйняття, а за підписами депутатів.

Тому нам, парламентаріям, треба чітко засвоїти, що демократичну волю народу в провінції висловити набагато важче, ніж у столиці, і в зв'язку з цим треба проаналізувати сьогоднішній стан преси, цієї могутньої зброї соціальної і політичної боротьби і в переважаючій більшості — активного поборника демократичних перетворень.

А стан преси такий, що не позаздриш. Міська газета «Макеевский рабочий» заснована у 1930 році, її тираж 79 тисяч. До речі, вона завжди була рентабельною і щорічно відраховувала в держбюджет 300 тисяч карбованців, не маючи можливості придбати оргтехніку для журналістів чи хоча б замінити витерті стільці.

Але мова не про її матеріальне забезпечення.

Хто диктував, нав'язував усі ці роки їй політику? Міськком партії і, меншою мірою, міськрада. Чи могла вона в таких лабетах бути об'єктивною, чітко відображати життя людей? Звичайно, ні. Тому ніколи не читав я в газеті критичних матеріалів про діяльність міськкому партії, міськради, тим паче про їх керівників. Ця категорія завжди залишалась поза критикою. Хоча багато що із зробленого бажало бути кращим.

Після опублікування Закону про пресу колектив журналістів вирішив стати незалежною газетою. Але пресинг міськкому партії і міськради був таким сильним, що єдиним їх завоюванням стало входження у склад трьох співзасновників.

Здається, вже одне слово «співзасновництво» пропонує внесення в статутний фонд трьома сторонами своєї грошової частки. Але співзасновники журналістів не внесли ні карбованця.

Після 19 серпня колектив знову став вимагати незалежності і знову грубий тиск «зверху»: не сміти!

Неважко здогадатися, що владним (від слова «влада») структурам самостійність преси не до вподоби.

Тоді треба буде через газети відповідати, чому за такого мізерного міськбюджету збільшується штат і т. д.

Але до тих пір, поки влада на місцях буде у партійної номенклатури, яка нещодавно перекочувала в міськради і райради і на ділі довела свої здібності, толку не буде.

І ще один висновок. Преса повинна бути незалежною. Є Закон про пресу, що чітко визначає її функції, нарешті, народний суд, який зможе в будь-яку мить визнати правомочність і об'єктивність публікацій.

Але стати незалежними без нас газети навряд чи зможуть, і вирішальне слово за парламентаріями.

Микола ПІВЕНЬ,
народний депутат України.
Донецька область.

Жнива-91

«ДАЄШ КАРТОПЛЮ!»

Навчальний рік у студентів полтавських вузів, учнів технікумів, СПТУ розпочинається традиційним виїздом на картоплю. Але якщо в минулі роки ще якось обумовлювалися строки їхнього перебування в «польових лабораторіях», то нині в розпорядженні облвиконкому про це ні слова. Все залежатиме від погодних умов та ентузіазму десяти тисяч майбутніх лікарів, інженерів, педагогів, механіків.

Останніми днями демократизація торкнулася і давніх стосунків між студентами й колгоспами. Якщо раніше студентів здебільшого використовували як дармову робочу силу, то тепер їхні інтереси представляє управління трудових об'єднань молоді і студентських загонів, яке укладає угоди з господарствами, де обумовлює всі деталі. Отже, зміни форми наяву. А зміст? Він не міняється, бо селу сьогодні конче необхідні не юні таланти, а юні робочі руки, без яких ні зібрати, ні зберегти всього вирощеного.

Вродило ж негусто. Порівняно з цим періодом минулого року овочів заготовлено на 55 тонн менше. Капуста майже не зродила, та й цибулі, кабачків, картоплі, які традиційно виручали взимку, у запасах обмаль. Є реальна загроза «посадити» на безвітамінний пайок лікарні, дошкільні заклади, інтернати і будинки для престарілих. У зв'язку з цим категорично заборонено вивозити овочі за межі області і республіки. І хоча ця заборона прямо не стосується договірних постачань у союзний та республіканський фонди, городина туди майже не відвантажується, бо її не вистачає і для власних потреб. Неважко здогадатися, чим обернеться овочевий бумеранг для полтавців через місяць-два, коли Москва, Ленінград чи Київ обмежать свої зобов'язання перед областю.

Тим часом студенти й учні вже прибули в господарства, вересень ще дарує погожу днину, тож «даєш картоплю!».

Григорій ГРИНЬ,
власний кореспондент «Голосу України».
Полтава.

РАЙСЬКІ

КУТОЧКИ,

або Особливий вид полювання на Чернігівщині

Вони розташовані подалі від стороннього ока, непроханої цікавості мешканців довколишніх сіл. Непримітна вузенька дорога, перегороджена де-небудь шлагбаумом чи заборонним знаком, веде до надійної схованки. Там — пташино-співоча тиша, настояне на пахощах сосни, липи, деревою повітря, милий серцю краєвид з невеличким прозорим озерцем чи струмком. А ще — красень-будиночок для високих гостей. Ось так приблизно, а можливо, дещо інакше починалася справжня казка для обранців долі, які виривалися на волю після задухи відповідальних нарад, засідань, семінарів.

Ще два-три роки тому до «райських» куточків час від часу з'їжджалися вервечки чорних і білих волг, уазиків.

— Я боявся тільки одного: щоб вони не підстрелили загоничів-лісників, — згадує головний інженер міжгосподарського виробничого підприємства лісового господарства області І. Лисиця, якому іноді доводилося приймати керівну команду. — Адже деякі гості поводилися досить вільно, порушували правила полювання. Щось трапиться, хто відповідатиме?

Після «незабутніх вражень» у той чи інший район виділялися-розподілялися без проблем додаткові фонди на будівельні матеріали, затверджувалися й фінансувалися дорогі проекти, надходила дефіцитна техніка, прокладалися асфальтовані дороги, урізалися плани і завдання. Адже «райські» куточки, як на мене, зводилися майже в кожному районі не так «для душі», як для особливого виду полювання на прихильність тих, хто вище, на ласку обласного, республіканського начальства. Тому й забезпечувався високий рівень організації відпочинку відповідальних осіб з міністерств, відомств, парторганів, щоб пам'ятали Чернігівський край, де шумлять правічні ліси, водиться всіляка звірина й уміють щедро приймати гостей, підносити їхній дух.

Щоправда, простий люд, стиснутий повсякденними власними турботами-проблемами, не міг осягнути цієї вигідної рентабельності лісових котеджів. Коли наше життя дихнуло гласністю, все важче й накладніше стало проводити ці полювання. Кілька років тому згоріла мисливська дача в Сосницькому районі. Весною цього року — в Куликівському заказнику, куди рядовому мисливцеві було зась. Як розповів мені голова народного суду Куликівського району М. Білий, дачу підпалили молоді хлопці В. Корявець та О. Чередниченко не без помсти «радянським буржуям». Ця фраза звучала під час слідства.

Менське керівне полювання взагалі стало відоме на всю країну. Воно, по-суті, було причиною багатотисячних мітингів, які сколихнули район. Пішов у відставку перший секретар райкому партії А. Пономаренко, інші відповідальні керівники району, та на цьому пристрасті не вгамувались. Нинішнього року про полювання в урочищі «Чамарове» в 1988 році двічі йшлося на сесії районної Ради. Постійна мандатна комісія з питань депутатської діяльності та етики райради обнародувала інформацію, мовляв, «немає підстав вважати, що депутат А. Пономаренко брав участь у незаконному полюванні». Як би там не було, відвідувати «райські» куточки стало сьогодні досить-таки небезпечно. Тому вони скрізь і почали занепадати.

В урочищі «Чамарове» я побував на початку серпня. Вразила картина запустіння. Зачинений двоповерховий палац-котедж ще тримає форму. Та різноманітні прибудовки, шестикімнатний будиночок для єгерів, льохи, водонапірна башта, загони для звірів, годівниці і рукотворне озерце заросли, мають непривабливий вигляд. Чи під силу вдихнути життя в усе це Менському зоопарку, який недавно отримав багату мисливську спадщину? Важко сказати.

Захиріли «керівні» мисливські дачі біля села Подовки, в урочищі «Камарете» за Блистовою (Менщина), в Коропському районі в урочищі «Сохацкий бір» (останню райвиконком передав цієї весни місцевим мисливцям). Затихло життя в лісових котеджах, що біля Грабівки (Ріпківщина), Старої Басані (Бобровиччина), Червоного Хутора (Новгород-Сіверщина), Крутах (Ніжинщина) та інших. Затихло, бо в місцевих мисливців і можливості менші, і загалом їх більше турбує пошук дичини, ніж вишукані дачні апартаменти.

— У лісі за Олишівкою, — розповів мені колишній інспектор Держкомприроди УРСР по Чернігівській області В. Акулінін, — на кошти УТМР за вказівкою районного керівництва було збудовано котедж. У ньому поставили чудові меблі, холодильник, газову плиту, телевізор. Одного разу під час відкриття сезону полювання приїжджаю сюди, а на лісовій дорозі міліціонер зупиняє. «Не можна», — каже. «Чому?» — дивуюсь. «Там... Палажченко і...», — показує пальцем угору, мовляв, великі люди. Я все-таки не послухався і поїхав до мисливського будинку. Не дуже-то, правда, мені були раді.

...«Керівні» полювання, здається, відшуміли, відійшли в минуле. Хтось сумуючи скаже: то й що з того маємо? Краще живемо? А що мали? Одним розчерком чиновницького пера зменшені фонди. Немає орденів за вірність.

Функціонери зруйнованої адмінсистеми й тепер не проти відродити такий розподільчий соціалізм, у якому їм непогано жилося-полювалося б за рахунок народу. Адже в першу чергу він ніс збитки за дачні надмірності (досить сказати, що, наприклад, мисливський комплекс будівель в урочищі «Чамарове» дехто оцінює за нинішніми цінами в 250—300 тисяч карбованців), за дефіцитну економіку, господарську безпорадність і безсилість районного керівництва, яке привчалося тільки просити й ділити.

Згадані втрати можуть ще зрости, якщо німі свідки колишнього відпочинку поважних персон залишаться поза увагою громадськості. Чи буде то по-господарськи, коли в пориві ненависті хтось знову підпалить «райський» куточок? На щастя, маю інформацію про те, що в області дещо вже робиться, щоб подібного не трапилося.

Ключі від двоповерхового котеджу в лісі за Горбачами Козелецького району ще донедавна лежали в сейфах можновладців. Тепер обласна організація УТМР здала дачу в оренду. Щоб мати валюту, об'єднання «Чернігівліс» у Данівському мисливському господарстві (на межі Носівського, Бобровицького, Козелецького районів) приймає зарубіжних туристів.

— Але, чесно кажучи, — говорить голова обласної організації УТМР М. Андрейченко, — первинним осередкам місцевих мисливців та рибалок дещо боязко утримувати деякі розкішні лісові апартаменти. Колись за ними доглядали під контролем керівництва районів, відомств, і тому все там було на висоті. Нині ж повновладними господарями багатьох додаткових лісних котеджів стали ми. Деякий час будівлі стояли без догляду — руки не доходили. Та тепер наводитимемо порядок. Я особисто стою за те, щоб мисливські будиночки, доступні всім членам товариства, були в кожному районі.

Я теж за це. У Чернігівському лісгоспзагу в лісах стоїть 15 невеличких будиночків для службових і побутових потреб лісників. У них можна знайти захисток у негоду, утримати потрібний реманент. Думаю, що ніхто не скаже нічого проти, якщо «райські» куточки так само служитимуть усім нам.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Чернігівська область.

Актуальне інтерв'ю

СИМВОЛ ТРАГЕДІЇ НАШОГО НАРОДУ

ДО ВІДЗНАЧЕННЯ 50-Х РОКОВИН ТРАГЕДІЇ У БАБИНОМУ ЯРУ

Незабаром широко відзначатимуть півстоліття від дня трагічних подій у Бабиному Яру. Наш кореспондент звернувся до голови Оргкомітету по відзначенню 50-х роковин Бабиного Яру, заступника Прем'єр-міністра України Сергія Комісаренка з проханням відповісти на кілька запитань.

— Чим керувався уряд республіки, створюючи оргкомітет по відзначенню цієї трагічної дати нашої історії?

— Загальним розумінням, що всі ті події, які відбувалися у Бабиному Яру,— це жахлива сторінка літопису з дуже символічним значенням. Бабин Яр став найбільшим за всю історію місцем масового знищення єврейського населення. Це знищення було здійснено як цілеспрямована акція. Тобто, вона стала важливим етапом реалізації фашистських планів щодо «остаточного вирішення єврейського питання». Ми всі знали правду, але чомусь приховували її. Чому так сталося? Важко пояснити. Мабуть, тому, що, на відміну від керівників фашистського уряду, Сталіну та й тим, хто прийшов на зміну «великому вождю», не було потреби доводити свою непричетність до розв'язання війни, заперечувати своє негативне ставлення до євреїв та до багатьох інших національностей. Отже, відбулося — об'єктивне та суб'єктивне — свідоме приниження ролі цих трагічних подій у житті народу України, «усереднення» народів, що живуть на Україні. Це відбивало ту національну політику, що існувала,— формування суспільства без національної ознаки. Бабин Яр для всього світу став місцем страшної трагедії знищення цивільного населення і, водночас, пробним каменем нашого ставлення взагалі до національного питання, прав людини в нашій країні. Ми завжди говорили, що в Яру загинули мешканці Києва та військовополонені. І це правда. Але ми чомусь практично приховували той факт, що ця акція розпочалася зі знищення саме єврейського населення, більшість якого на той час становили жінки, діти та люди похилого віку. (Вважають, що майже половину людей, страчених у Бабиному Яру, становили саме діти). Потім там розстрілювали і комуністів, і партизанів, і військовополонених. За національним складом то були не тільки євреї, а й українці, росіяни, поляки, цигани. Бабин Яр став, так би мовити, багатонаціональним цвинтарем для киян.

Таким чином, відзначення 50-ї річниці трагедії Бабиного Яру — це повернення до правди, це віддзеркалення нашого нинішнього ставлення до національного питання в республіці, демонстрація змін у суспільстві, у мисленні людей, у стратегії нашого уряду, що відбулися протягом невеликого терміну.

— Свого часу було багато нарікань на невдале архітектурно-структурне вирішення пам'ятного монумента в Бабиному Яру. Чи планується внесення якихось змін у ньому?

— Так. Раніше казали, що цей монумент не відображає самої трагедії Бабиного Яру, тобто він більше висвітлює опір, боротьбу, а не жахливе знищення цивільного єврейського населення. І стоїть він не на тому місці, де відбувалися масові розстріли. Але сьогодні, коли на пам'ять про перші й найчисленніші жертви Бабиного Яру — громадян єврейської національності — буде збудовано окремий меморіал, причому на справжньому місці тотальних розстрілів, можна сказати, що старий пам'ятник служитиме вшануванню пам'яті усіх загиблих людей — представників інших національностей, як цивільних, так і військовополонених. Яким буде новий меморіал, визначить міжнародний конкурс, але існуючий пам'ятник стане частиною усього майбутнього пам'ятного комплексу у Бабиному Яру. Він засвідчуватиме і страждання, і опір, і боротьбу, і скорботу.

— Яка програма відзначення річниці трагедії передбачається?

— Ці заходи можна умовно поділити на дві групи: перші триватимуть протягом меморіального тижня — від 29 вересня по 6 жовтня; другі — до і після цього тижня. З середини вересня відкриється кілька виставок, присвячених подіям у Бабиному Яру, а також виставка архівних документів, що свідчать про трагедію фашистської окупації Києва. У столичному культурно-політичному центрі проходитимуть ще дві виставки: одна демонструватиме привезену з Голландії експозицію «Щоденник Ганни Франк», дівчинки — жертви фашизму, друга — складатиметься з фотодокументів на тему «Один день Варшавського гетто», які надійдуть з Ізраїлю. В Будинку художників працюватиме виставка творів мистецтва. Відповідну програму покажуть театри. 27 вересня розпочнеться форум художніх та документальних фільмів, пов'язаних з темою Бабиного Яру, а також фільмів, що викривають фашизм і тоталітаризм взагалі.

27—28 вересня в Будинку архітекторів розглядатимуться роботи, представлені на Міжнародний конкурс «Найкращий меморіал для Бабиного Яру».

29 вересня, в день, коли 50 років тому почалася трагедія Бабиного Яру, біля пам'ятника жертвам відбудеться траурний мітинг.

З 2 по 4 жовтня проходитиме міжнародна наукова конференція, організована українськими та ізраїльськими науковцями.

Головна подія меморіального тижня відбудеться ввечері 5 жовтня. Вона почнеться з проходження «дорогою смерті» через колишнє єврейське кладовище до місця розстрілів, а потім до меморіальної площі, де відбудеться церемонія вшанування пам'яті загиблих. Оргкомітет планує, що на мітингу виступлять Голова Верховної Ради України Л. Кравчук, гості. Після цього прозвучать поеми Є. Євтушенка «Бабин Яр» та інші твори, присвячені цій трагедії,— українською, російською, англійською, французькою мовами, на івриті. Потім буде прем'єра — перше у світі виконання меморіального реквієму, написаного Є. Станковичем на вірші Д. Павличка спеціально до 50-ї річниці Бабиного Яру.

На меморіальну церемонію запрошено голів ряду держав, зокрема М. Горбачова, Дж. Буша, Х. Герцога, Р. фон Вайцзеккера.

— Якою мірою до цієї програми заходів залучатимуться громадські організації?

— Значною. У заходах братимуть участь Товариство дружби із зарубіжними країнами, республіканське товариство єврейської культури, центр «Бабин Яр» (створений з нагоди підготовки до відзначення 50-х роковин трагедії), товариство «Україна — Ізраїль», Комітет захисту миру, єврейська громада міста, релігійні кола та інші організації. Сподіваємося, що заходи широко висвітлюватимуть засоби масової інформації.

Хотілося б підкреслити таку річ: все, що стосується заходів, пов'язаних з Бабиним Яром, викликає повсюдну підтримку, повне розуміння того, що ця трагедія є горем не тільки єврейського, а й інших народів. Тобто можна сказати, що Бабин Яр перетворився з колишнього, так би мовити, «яблука розбрату» в об'єкт міжнаціонального єднання і спілкування. А це, у свою чергу, допоможе розв'язати багато власних і міжнародних політичних, економічних та інших проблем.

— Дякуємо за бесіду.

Інтерв'ю провів
Артем ПРОХОРЕНКО.

Експрес-новини

Лідери Македонської Республіки висловили думку, що референдум, який відбувся два дні тому, свідчить, що Македонія стане третьою з республік Югославії, яка проголосить державну незалежність.

* * *

Сотні сербів взяли участь у мітингу в Белграді на знак протесту проти підтримки Ватиканом керівництва Хорватії, яка проголосила незалежність від Югославії.

* * *

Міністр закордонних справ Радянського Союзу Б. Панкін підтвердив відданість СРСР усім міжнародним договорам та зобов'язанням, незважаючи на зміни, що сталися після спроби державного перевороту в Москві.

* * *

Високопоставлений офіційний представник Латвійського уряду заявив, що його країна, яка щойно здобула незалежність, розпочне цього тижня переговори з СРСР про майбутні зв'язки, зокрема про долю радянських військ на території Латвії.

* * *

Представники двох найважливіших організацій чорношкірих громадян ПАР—Африканського Національного конгресу і руху «Інката» підтвердили свої наміри щодо припинення насильницьких інцидентів між двома угрупованнями.

* * *

До Нігерії прибув віце-президент Сполучених Штатів Ден Куейл для дводенних переговорів з президентом Ібрагімом Бабангідою з питань переходу країни до демократії та економічних реформ. У ході переговорів також порушуватимуться питання про поширення двосторонньої торгівлі.

Інформ-шоу

«ПІДПІЛЬНО», АЛЕ... ДЛЯ ВСІХ

Проблема, як подзвонити за кордон, існує не тільки в Радянському Союзі. Не менш гострою вона є і в столиці Гвінейської Республіки Конакрі, де розмови навіть на державному переговорному пункті доводиться чекати іноді добами. У такій ситуації швидко зорієнтувалися місцеві «тіньовики». Підкуповуючи спеціалістів з Управління пошт та телекомунікацій, вони підключаються до державної телефонної мережі і спокійно з'єднують клієнтів з будь-яким куточком світу. Відповідно і прибуток їхній налічує мільярди гвінейських франків. А тим часом на адреси деяких абонентів з Управління пошт надходять рахунки на 80 і більше мільйонів франків (приблизно 100 тисяч доларів США). З подібним бізнесом борються сили правопорядку та представники міністерства пошт і телекомунікацій, які виявили, що найспритнішими у здобуванні лівих прибутків є адміністратори столичних готелів.

СПАСИБІ БАТЬКІВЩИНІ ЗА ЦІКАВУ ПОДОРОЖ

Америка постає на міжнародній арені як супердержава. І втілює відповідну політику, яка не всім подобається, за що розплачуватися доводиться іноді простим американцям. Так, за даними бюро дипломатичної безпеки держдепартаменту США, в минулому році на об'єкти та громадян Сполучених Штатів за кордоном було здійснено понад 230 нападів, під час яких 12 чоловік було вбито, 17 — поранено та 26 — викрадено (щоправда, 22 потім було звільнено). Щодо географії злочинів, то найнебезпечнішими виявилися країни Латинської Америки — 156 злочинів. Далі йдуть Східна Азія, Африка, Європа та Близький Схід.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Заступник головного редактора
Олександр БІЛИК

Редколегія:

Сергій ПРАВДЕНКО
головний редактор

Анатолій ГОРЛОВ
перший заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН України

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Відповідальний секретар — Віталій Суддя.

Черговий редактор — Ігор Грушко.

Автори макета — Анатолій Мироничев, Леонід Підлужний.

Випусковий — Олексій Бондаренко.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Коректори:
Валентина Лукаш, Ірина Бабич, Валентина Восколович, Галина Каблак, Ольга Малкіна, Євгенія Оратовська, Олена Чоповська.

Верстальники:
Алла Будникова, Тетяна Балюк, Ольга Яценко, Марія Солодюк.

Лінотипісти:
Наталія Позняк, Валентина Чичирко.

* * *

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 156.200

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 03101751.